

Dagens pandemi - En brutal inblick i en värld utan antibiotika

Recenserad bok: Efter antibiotika om smitta i en ny tid

Författare: Kristoffer Hansson, Cecilia Lenander, Henrik Lodin och Fredrik Brouneus (Red.)

Förlag: Fri tanke, 116 sidor, 2021

Den här antologin ges ut i samarbete med Pfuendorfinstitutet vid Lunds universitet och den ideella organisationen Vetenskap & Allmänhet. Pfuendorfsinstitutet presenteras som Lunds universitets inkubator för nya tvärvetenskapliga idéer. Boken bygger på medicinsk humaniora som tidigare presenterats i ett temanummer i socialmedicinsk tidskrift (1). Medicinsk humaniora formar en viktig mötesplats för forskare som intresserar sig för människans medicinska, sociala, kulturella, historiska, estetiska och existentiella villkor. Med olika metoder, material och teorier förenas ämnena av gemensamma angreppssätt och stundtals också frågeställningar, och de stödjer varandra genom att komma till diskussionen från olika håll.

Ovan idéer är utgångspunkten för att diskutera antibiotikaresistens som är en förändring som skulle kunna omskapa hela den mänskliga historien. Sexton författare, från nästan lika många vetenskapliga områden, ger i 15 kapitel olika perspektiv på antibiotikaresistens.

I de inledande kapitlen beskrivs framväxten av antibiotika och även vår syn på bakterier. Här diskuteras detta i metaforer om hur man ser på bakterier som ett krig mot de onda bakterierna eller som vård av en skog dvs. ett ekosystem med både onda och goda bakterier bland våra tarmbakterier (vårt mikrobiota).

I reflektionerna om vilka åtgärder som behövs utgår man från lärdomar från den nuvarande pandemin. Det vi ser idag är en brutal inblick i hur en värld utan antibiotika skulle kunna se ut, med många drabbande i en hårt belastad sjukvård och med begränsningar i vårt dagliga liv. *Det ur smittosynpunkt riskminimerande beteende som nu påbjuds i mötet med andra människor är resultatet av en viruspandemi, men i en postantibiotisk framtid kan det vi idag uppfattar som ett undantag vara det normala, för att inte säga oundvikliga. Detta kommer att ställa nya krav på den fysiska formen i det offentliga rummet.* Riktlinjer om två meters avstånd kräver t.ex. fyra kvadratmeter per person i en buss, och med dagens bussar skulle detta medföra att 6 passagerare kan få åka med. Och en hiss idag är oftast 1,5 kvadratmeter. Det här innebär att det inte är bara beteendet som kräver förändring utan stödet för våra nya beteenden krävs inom en rad områden som ekonomi, politik, arbete och infrastrukturer, liksom vår fysiska miljö. Det här är några av de perspektiv som

recension

diskuteras i den här boken. Den avslutas med en dystopisk berättelse om vad som händer om vi inte kommer till rätta med antibiotikaresistensens framväxt.

Bo J A Haglund
Professor emeritus

Referenser

ⁱ Bernhardsson K., Hansson K. Tema: Tio fallstudier i medicinsk humaniora. <https://socialmedicinstidskrift.se/index.php/smt/issue/view/111>

Folkhälsomyndigheten har just presenterat en ny Portal på sina hemsidor om folkhälsoarbete. Besök den och ge dina synpunkter - <https://www.folkhalsomyndigheten.se>

En god och jämlik hälsa - på alla nivåer

Samlad information som kan hjälpa dig som arbetar lokalt, regionalt eller nationellt med frågor som direkt eller indirekt berör folkhälsa.

[Tema folkhälsa- lokalt och regionalt stöd](#)

[Stödstruktur för det nationella folkhälsoarbetet](#)